

IKONER

Utstilling i Gamlekirken
på Majorstua
Kirkeveien 83, Majorstua kirke
arrangert av Det ortodokse
kirkeakademiet.

✱

Den greske kunstneren
NIKOL KONSTANTE
stiller ut sine ikoner
i april frem til Påske
nøyaktige tider vil bli
annonsert på hjemmesiden
www.ortodoks.com
og i kirken.

✱

I forbindelse med
utstillingen vil det også
bli foredrag, bl.a.
f. Johannes om
"Ikonet som brukskunst"
lørdag 16. april.

✱

Mer informasjon om
ytterligere programposter
kommer senere.

Nº1
2011

HELLIGE NIKOLAI MENIGHETS BLAD

DEN STORE FASTEN er særlig tid for å minnes og å be for våre
hensovnede. Da er lørdagene, den dag vår Herre selv lå i graven,
særlig avsatt til å holde litia eller panikhida til de dodes minne.

Avtal med presten i god tid!

ÅRSMØTE I HL. NIKOLAI MENIGHET

SØNDAG 27. FEBRUAR avholdes årsmøte for menigheten,
med rapporter for året som gikk og planer for inneværen-
de år. Alle registrerte medlemmer av menigheten som har
betalt medlemsavgift har rett til å delta, og oppfordres til
å møte opp. Møtet finner sted umiddelbart etter liturgien

i hl. Nikolai kirke.

♦ DEN ORTODOKSE KIRKE I NORGE ♦ HELLIGE NIKOLAI MENIGHET ♦ ORG. NR. 971 278 315 ♦
 Erkebiskop Gabriel, eksark for Konstantinopels patriark
 Архиепископия православных русских Церквей в Западной Европе
 ♦ Det skandinaviske prostiet ♦

Hellige Nikolai kirke Tvetenveien 13, 0661 Oslo ♦ <http://www.ortodoks.com>
 postgironr.: 0532 1267426 ♦ IBAN: NO91 bankkontonr.: 2050.03.19357 SWIFT: DNBANOKK
 Forstander: Arkimandritt Johannes ♦ tlf.: 23 37 28 57 ♦ mob.: 472 71 396 ♦ e-post-adresse: fader.johannes@ortodoks.org

ADRESSER & TELEFONNUMMER

Prester tilknyttet menigheten:
 protojerej: Miron Boguzkij mob.: 974 88 903
 f. Olav P Lerseth, Oslo mob.: 400 60 975
hierodiakon: fader Serafim mob.: 934 39 016
kor/ kantor: Stig Simeon Frøyshov
 e-post: s.r.froyshov@teologi.uio.no
leser: Thomas Arentzen
Menighetsråd: f. Johannes (formann),
 f. Serafim, Zaid Kaleab, Toska Struksnes,
 Inger Johanne Nilssen, Stig S. Frøyshov,
 Thor Stange, Janette Khoury.
Revisjonskommisjonen: Peter Svele,
 Ludmila Mobeck, Zorica Ranisavljevic,
Medlemsavgift (frivillig): kr.300,-
Hellige Trifon Skita; mob.: 472 71 396
 Hl. Trifon forlag og Tidsskriftene «Tabor»
 og «Ortodoks Røst» www.ortodoks.org
KIRKEFORENINGER OG MENIGHETER:
*St. Georg i Neiden
 St. Georgs ortodokse kapell i Neiden
starost: Otto Borissen tlf.: 78 99 61 21
 sekretær: Mikit Ivanowitz
 hjemmeside: www.miva.net
*Maria Bebudelse i Bergen
 Gudstjenestested:
 St. Sunniva Studhj. E. Pontoppidansgt 8
 Starost: Sturla Olsen, tlf.: 56 33 09 05
 Leser: Ronald Eugene Worley
 konto: 5233.05.01006
*Kristi Forklarelse i Stavanger
Starost: Ionel Nicu Radu,
ionel_radu@ortodoksstavanger.no
 / konto: 3265.11.10407
 Hl. Martyr Elisabets kapell
 Pedersgt. 37, Stavanger
 hjemmeside: <http://ortodoksstavanger.no/>
*Kristi Frembærelse i Tempelet i Bodø
 Lonni Lepp, e-post: lonnilep@online.no
 Martinus Hauglid:
 e-post: martinus.hauglid@gmail.com
*Johnsegarden i Sogn og Fjordane
 Inger Johanne Enger, 6977 Bygstad
 Leser: Asbjørn Olav Flåm tlf.: 57 71 69 00
 e-post: kboklade@online.no
 Hl. apost. Johannes Teologens kapell
Gravplass: Helgøya kirkegård
Det Ortodokse Kirkeakademiet i Oslo:
 fader Johannes mob.: 472 71 396
 NKR.: Torstein Tollefsen mob.: 954 40 990
 tlf.: 22 85 75 48 / 63 95 28 68
 NTSF repr.: f. Olav P. Lerseth
 mob.: 400 60 975
Forum for Ortodoks Kirkesang:
 kantor: Stig Simeon Frøyshov
«De myrrabærende kvinner» forening:
 Kontakt: Janette Khoury
 kontonr.: 2050 29 66945
Ikonmaler: Ove N Svele, tlf.: 22 63 06 09
 e-post: og-svele@online.no
Søndagskole: v/ Wenche Stray-Frøyshov
 mob.: 936 57 352
Nikolaifondet: gironr. 0540 0752704
*Hl. Nikolai-kapellet på Majorstuen:
 Kontakt: f. Olav P. Lerseth
Menighetsbladet: Redaktør f. Johannes
 Teknisk/lay-out medarbeider: Ove N. Svele

GUDSTJENESTER

DEN GUDDOMMELIGE LITURGI ▶ søndager kl.11:00
 i sommerferien og andre ukedager kl.10:00 (andre gudstjenester se i listen)
 Liturgi på norsk 1. og 3. søndag i måneden / kirkeslavisk og norsk 2. og 4. søndag i måneden
 Gudstjenestene er åpne for alle, men kun ortodokse troende kan ta del i Nattverden. Husk
 fasten og forberedelsesbønnene! Skal du ta del i Nattverden, må du komme i god tid til kirken.

27. feb.	sønd. kl	11:00	Liturgi. Den ytterste dom. Kjøttforsakelsen. Мясопустная Hl. Auksentios og hl. Maron orkenboeren hl. Kirill slavernes lærer
6. mars	sønd. kl	11:00	Tilgivelsens søndag. Adams fordrivelse fra Paradis. Osteforsakelsen. Сыропустная
7. mars	mand. kl	18:00	Den store hellige fasten starter. Начало Св. и вел. Поста. Den store botskanon I Вел. пок. канон
8. mars	tirsd. kl	18:00	Den store botskanon II Вел. пок. канон
9. mars	onsd. kl	18:00	Den store botskanon III Вел. пок. канон
10. mars	torsd. kl	19:00	Den store botskanon IV Вел. пок. канон
12. mars	lørd. kl	10:00	Liturgi. Hl. Theodor tyron. Kolivo velsignes. Коливо
13. mars	sønd. kl	11:00	Liturgi: Ortodoksens seier. Торж. православия
16. mars	onsd. kl	17:00	De forutviede gavers liturgi. Преждеосвященная (minimum liturgisk faste fra kl. 12)
20. mars	sønd. kl	11:00	Liturgi hl. Gregorios Palamas. Св. Григория Пал
23. mars	onsd. kl	17:00	De forutviede gavers liturgi. Преждеосвященная
26. apr.	lørd. kl	10:00	Parastos. Minnedag for de døde Панихида
27. apr.	sønd. kl	11:00	Liturgi. Det hellige krosset. Крестопоклонная
30. apr.	onsd. kl	17:00	De forutviede gavers liturgi. Преждеосвященная
3. apr.	sønd. kl	11:00	Liturgi. Hl. Johannes av Stigen. Св. Иоанн Лествичник
6. apr.	onsd. kl	19:00	Vigilie. Всенощная
7. apr.	torsd. kl	9:00	Liturgi. Jomfru Marias Bebudelse. Благовещение
9. apr.	lørd. kl	10:00	Jomfru Marias lovpris. Akatist. Акафист
10. apr.	sønd. kl	11:00	Liturgi. Hl. Maria av Egypten. Св. Мария Египетская
13. apr.	onsd. kl	17:00	De forutviede gavers liturgi. Преждеосвященная
16. apr.	lørd. kl	18:00	Vigilie Всенощное
17. apr.	sønd. kl	11:00	Liturgi. Palmesøndag, Kristi inntog i Jerusalem. Неделя Вай
~ DEN STILLE UKE/LIDELSEUKEN.Страстная нед ~ ♦ 21. apr. Den store torsdag. Вел. Четверг ♦			
21. apr.	torsd. kl	10:00	Liturgi. Jesu siste nattverd med apostlene
		kl 18:00	Matutin med lesning av de 12 lidelsesevangeliene. Чтение Страстных Евангелии
♦ 22. apr. Den store fredag Вел. Четверг ♦			
22. apr.	fred. kl	9:00	De kongelige timebønnene. Царские часы
		kl 13:00	Vesper med utbærelsen av epitaftet. Вынос Плащаницы
		kl 19:00	Matutin med Kristi gravleggelse. Prosesjon med epitaftet. Ход с плащаницы
♦ 23. apr. Den store lørdagen. Вел. Суббота ♦			
23. apr.	lørd. kl	10:00	Vesper med Basiliosliturgien. Литургия
		kl 21:00	Lesning av apostlenes gjerninger
		kl 23:30	midnattsgudstjenesten Полонощница
		kl 24:00	Prosesjon rundt kirken. ПАСКЕ Крестный ход
			Påskemorgens gudstjeneste. Krysostomos-liturgien. Пасхальная литургия
			Velsignelse av påskematen. Освящение яиц и пасх. Снедию ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! KRISTUS ER OPPSTANDEN! VI ØNSKER ALLE EN GLEDELIG OG VELSIGNET PÅSKE!

EN ORTODOKS KRISTEN kan ta del i nattverden kun i en ortodoks kirke, og bør faste på onsdag og fredag, be sine bønner morgen og kveld fra bønneboken, tenne oljelampe eller vokslys og røkelse (på søndager og helligdager) foran ikonene, lese dagens tekst fra Bibelen og ta del i kirkens gudstjenester så ofte som mulig.

Воскресенье — это день Господень, приходите в церковь!

SØNDAG ER HERRENS DAG, GÅ I KIRKEN !

BØKER OG HEFTER
TIL SALGS I KIRKEN:

- *Tito Colliander:
Gresk-ortodoks tro og livssyn;
54 sider, kr.50,-
- *Erkebiskop Paavali: Vår tro;
88 sider, kr.150,-
- *Hl. Serafim av Sarov;
108 sider, kr.150,-
- *Epifanij den vise:
Hl.Sergej frå Radonesh
48 sider, illustrert. kr.50,-
- *Stavropoulos: Detakere i gud-
dommelig natur / Ortodoks lære
om frelsen; 88 sider, kr.130,-
- *Ortodokse Røster i Nord I
– en antologi ved f.Johannes
red.);
155 sider, ill. kr.220,-
- *Den ortodokse kirkes guddom-
melige liturgier Faste og variable
tekster til de tre liturgier;
208 s., innb. ill.; kr.298,-
- *Roma og Konstantinopel.
En økumenisk konfrontasjon;
40 sider, kr.50,-
- *Ortodokse Røster i Nord II
– en antologi ved f.Johannes
red.);
111 sider, ill. kr.150,-
- *Torstein Tollefsen
Teologi i farger Ikoner i Norge;
96 sider, ill. kr.275,-
- *Filokalia v/ f.Johannes;
189 sider, kr.200,-
- *Biskop Kallistos Ware:
VEJEN. Ortodoks kristendom.
140 sider, kr. 225,-
- *Ortodoks bønnebok
f.Johannes (overs. ect.);
192 sider, kr.248,-
- *Hl. Trifon av Petsjenga;
104 sider, ill. kr.150,-
- *Gudstjenester, sakramenter
og skikker i Den ortodokse
kirke, 32 sider, kr. 40,-

ETTERTANKE

PROVOSERANDE?

Bergpreika er klår tale. Mellom *B*anna er ordet om ”å vende det andre kinnet til” henta frå den, Matt. 5,39. Kva skjer når du gjer som det står og ikkje set deg imot den som gjer deg vondt? Den som vil deg ille får ikkje den motstand han ventar seg. Du kan risikere at angrepa held fram. Kan hende forsterka. Det kan provosere å ikkje svare med same mynt. Nye åtak kan kome. Vender du andre kinnet til endrast ditt eige fokus. Du ser i ny lei, får nytt perspektiv. Den som vil ta deg får ikkje tak på deg, får ikkje kontroll.

Det står at vi skal la den få kappå vår øg som vil saksøkje oss og ”ta skjorta” frå oss.

Glad, venleg og raus skal du gje til den som vil ta frå deg både det eine og hint. Han vil nok stå undrande att. Kan hende provosert, diverre.

Raust skal du fylgje dobbelt så langt den som tvingar deg til å gå med han eit bel.

Kan hende irriterar du vedkomande grenselaust ved å henge på vidare.

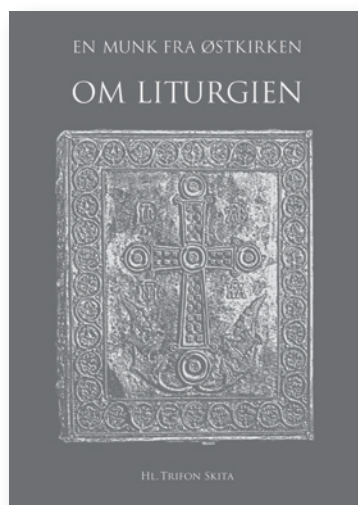
Vi skal gje den som bed oss, og ikkje vende oss vekk frå den som vil låne frå oss.

Vere raus med andre ord, med kjærleik som drivkraft og innpakning. Det kjennest ikkje alltid godt å vere raus. Ein vert lett misoppfatta og kan provosere dei som freistar kontrollera oss. Dei vil halde på makta si og tvinge igjennom si vilje med oss.

Sarkasmar, audmjukingar av ymse slag og forsøk på å halde oss nede møter ofte den som freistar gjere sitt beste for å etterkome det som skrevet står. Med venleg, god og raus framferd kan du oppnå å verte meir upopulær enn du har vore før. Slikt skapar lett mistanke nettopp hjå dei som ikkje meistarar vere slik sjølve, må vite! Den som vil deg ille og set tiltak i verk for å knekkja deg tek oftast inga omsut til andre enn seg sjølv og sitt.

Stå du, slik Jesus stod. Rakrygga og raus, godt planta i det du trur på. Jesus gjev omsut, kraft og styrke til å bære det som skal kome i din veg. Tolsam og tru; gjer du som Han ville gjort, om det kostar deg karriere, aksept, helsa eller livet!

Inger-Johanne Kjøde Enger
FIRDA, fredag 27. august 2010

❖ NY BOK FRA ❖
HL. TRIFON SKITA

*En munk
fra Østkirken*

OM
LITURGIEN

48 Sider, kr. 50,-

FRA DEN ORTODOKSE KATEKISME (10)

Forfattet av den hellige metropolitten Filaret av Moskva,
og godkjent av den hellige synode i den russiske kirken.

OM MYRONSALVINGEN

Gjennom salving med Hellig Myron flere steder på kroppen i Helligåndens navn får den dømte Helligåndens gaver til åndelig vekst og styrkelse.

I den Hellige Skrift taler apostelen Johannes om dette sakramentes indre virkning på følgende vis:

”Og dere har salvelsen av den Hellige og vet alt. ... Og dere - den salvelse som dere fikk av Ham, den blir i dere, og dere trenger ikke til at noen skal lære dere; men som Hans salvelse lærer dere alt, så er det og sannhet og ikke løgn; og bli i Ham, således som den lærte dere”, (I. Joh 2: 20,27).

Likeså sier apostelen Paulus: ”Men den som binder oss tillike med dere fast til Kristus, og som salvet oss, det er Gud, Han som og satte sitt innsegl på oss og gav Ånden til pant i våre hjerter”, (II.Kor.1,21-22). Herav kommer formuleringen: ”Inseglet på Helligåndens gave”.

Det er likeledes mulig at apostelen Johannes hadde den ytre, synlige salvelses-handlingen i tankene da han sa dette, men det er særlig håndspåleggelsen som nevnes når det fortelles om hvordan apostlene meddelte Helligånden gaver til de nydømte (f.eks. Ap.gj.7,14, 16). Apostlenes etterfølgere benyttet gjerne Myronsalvingen, idet de tok etter Den gamle pakts salvelse som forbilde, (se f.eks. II. Mos 30: 25; I. Kongeb 1: 39; og Dionysios Areopagiten: Om det kirkelige hierarki kap. 4).

Den Hellige Myronoljen må innvies av apostlenes etterfølgere, de fremste av biskopene, som gjennom sin innvielse har overtatt den direkte formidling av Helligåndens gaver.

Salvingen på pannen er et tegn på at forstanden og tankene helliges. Salvingen på brystet er en helligelse av hjertet og dets ønsker. Salvingen på øyne, ører

og munn er en helligelse av sansene. Salvingen av hender og føtter er til helligelse av den kristnes handlinger og vandel.

~ PILGRIMSREISE TIL ROMANIA VÅREN 2011 ~

I Kristi Forklarelses menighet i Stavanger,
planlegger vi pilegrimsreise til noen av Romanias hellige klostre
i perioden: 20-30. mai 2011 Reisen vil vare 8 dager.

Reiseruten blir slik:

- ◆ Hver drar fra sin by, og vi møtes i Budapest.
- ◆ Fra Budapest drar vi sammen til Moldova i Romania med buss. Vi skal blant annet besøke Neamt, Dragomirna, Putna,
- ◆ Vi tilbringer 4 dager i området hvor Neamt klosteret ligger. Her kan vi også besøke Sihastria Neamtului (Neamts heremitage), Secu klosteret og nonne klostrene Agapia eller Varatec. Dette området har mange klostre og sketer. De nevnte er valgt fordi de passer best for vårt pilgrimsmål. Vi overnatter ved Neamt klosteret.
- ◆ Vi drar videre med buss og er 4 dager i Bucovina, den nord-østlige delen av Romania. I Bucovina er kirker med utvendig freskomalerier. Vi har vært i kontakt med den rumenske presten fader Gabriel, som vil være vår guide i Bucovina. Vi er 2 dager ved Dragomirna klosteret (nonne kloster), og deretter 2 dager ved Putna klosteret (munke kloster). Hjemreisen går via Neamt til Budapest med buss.
- ◆ Budapest – hjem.

Mange av klostrene i fylket Neamt er fra 1700 tallet, og i Bucovina er det mulig å besøke klostre fra 1400 tallet. Du finner mer informasjon under disse lenkene:

- Neamt fylke
<http://www.romanianmonasteries.org/ro/alte-manastiri/manastiri-neamt>
- Bucovina
<http://www.romanianmonasteries.org/ro/bucovina/bucovina-geografie>

Interesserte kan melde seg på turen ved å kontakte:

Ionel Radu

Mail: ionel_radu@ortodoksstavanger.no

Telefon: 916 71 474

FADER CLEOPAS: EN RUMENSK STARETS

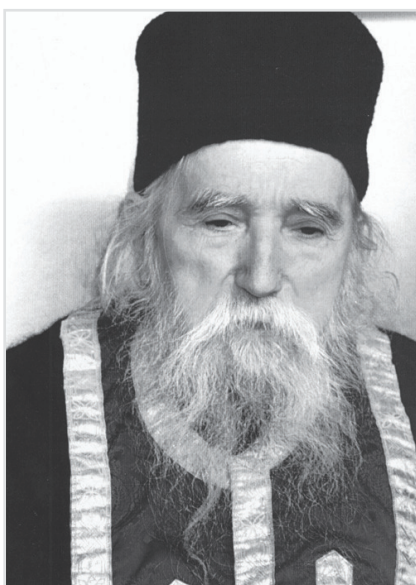
Vi bringer her noen ord om f. Cleopas, opphavsmannen til betraktningene i de to foregående nr. av Menighetsbladet.

Moldovia, som er så kjent for sine kirker og vakre fresker, huser også karismatikere, men som for det meste er skjult for turistene. FADER CLEOPAS var en av disse åndelige fedre i samtidens Romania (han døde for noen få år siden). F. Ion Bria er en rumensk teolog som har truffet f. Cleopas, og her er hans inntrykk:

Fader Cleopas står for oss som en personlighet med krystallklar ekthet. En opprinnelig, bibelsk Adam som i sin fysiske konstitusjon bærer alle de kjennemerker som er beskrevet i 1. mosebok: Et menneske som helt er i Guds bilde og likhet, hvor forholdet mellom legeme og sjel, mellom materiens synlighet og åndens gjennomsynlighet veksler. I dette levende ikon blir det jordiske legemet himmelsk, og den guddommelige ånd synlig. En personlig og historisk illustrasjon på den ontologiske forandring som skjedde mellom Gud og mennesket i og gjennom Jesu Kristi person: Gud har tatt på seg vårt kjødelige legeme og oss har Han gitt sin Ånd. Ved helgenene har vi erfart personifiseringen og lokaliseringen av Gud i mennesket, i tiden, i rommet. Herren måtte først og fremst søkes i menneskets sjel, i de vev som danner dets åndelige struktur. Frelsen består i gleden over denne åpenbaringen.

Vi syntes f. Cleopas hadde en uvanlig vitalitet som ikke kommer fra maten eller jordens kraft, men fra hans åndelige kamp, den "usynlige strid", som involverer hele hans væren. En kamp med seg selv like til tårene, og vedvarende askese for å forsere de falske eller reelle, personlige eller sosiale barrierene som hindret ham i å identifisere seg med Herren og sin neste. I utøvelsen av synergeia, dette samarbeidet mellom Gud og mennesket, den åndelige anstrengelsen som kaller en til først å beseire den ikonoklastiske fiendskapen og å knuse avgudene som forfalsker Guds bilde i mennesket. F. Cleopas store lidelse var å se alle de mennesker som ikke lykkes i å se Gud i sin egen væren.

F. Cleopas var ikke bare et eksempel, men også en paraklet, en beskytter

fader Cleopas, en rumensk staret

og forbeder for sin neste. Han dannet ikke "skole" rundt seg, men han tiltrakk heller sine disipler i en bevegelse, og vedvarende iver for at de skulle bli oppildnet til å bli som levende vitnesbyrd om Kristus der hvor de lever og arbeider. I ham hadde Moldavia en ekte beskytter av troen, friheten og enheten. Han begynte sin bønn med å kysse jorden for å vise, ikke bare skapningens metafysiske mening, men også den historiske, lokale og geografiske betydningen for mennesket. I dåpen er det ikke bare et navn, en person som helliges, men også et sted, et område. F. Cleopas var den helligede bonde som reflekterte skjønnheten og mildheten i den moldaviske jord.

F. Cleopas gjorde et dypt inntrykk på oss ved sin spontanitet og sitt åndelige "klarsyn". En frihet som stammet fra hans totale avhengighet av Helligånden, en klarsynthet som hadde sin kilde i hans sjelelige renhet. Man kunne tro at han var en outsider i forhold til problemene i verden og i sam-

funnet. Men tvert imot fant man at han levde midt oppi disse forholdene og at det var vår diskursive og vitenskapelige analyse som er overflatisk og utilstrekkelig. Jo dypere erfaringen med det guddommelige er, jo klarere er forståelsen av det menneskelige. Hans dømmekraft – i betydning å kunne skille mellom og opplyse den verdens realiteter – stammet ikke fra intellektuell skoloring, men heller fra hans ustanselige samtale med Gud. Det var årsaken til at han virket fri fra enhver tvang, mistanke eller nøling. I hans fremferd fant vi ingen aggressivitet, for han hevet seg over all polemikk og fanatisme.

Da vi traff f. Cleopas, kunne vi ikke motstå fristelsen til å prøve hans profetiske ånd. Vi spurte ham om "tidens tegn", om hvilken vei menneskehetens historie går i dag. F. Cleopas følte en sterk motvilje mot å tilfredsstille vår nyssgjerrighet. De hellige er ikke nødvendigvis sosiologer, de kan ikke produsere "profetier" eller manipulere med fremtidens skjema. De er ikke nødvendigvis pedagoger, men heller mystagoger. For å gripe historiens mening, grunnet f. Cleopas seg metodisk på det patristiske valgspørket: å forstå det guddommelige på guddommelig vis. All hans profetiske kapasitet stammer fra hans visjoner, fra hans dype forståelse av frelseshistorien i menneskehetens historie. I stedet for å beskrive og forklare den ytre mekanikken i menneskets eksistens, må heller den kristne delta i livet selv ifølge Guds plan for menneskeheten.

Til vår overraskelse formulerte f. Cleopas sitt budskap i meget enkle bibelske uttrykk. Han talte om påkallelse av Guds navn, om å bringe evangeliet videre, om Faderens hus hvor alle er innbudt: "be uavlatelig",

”samle dere disipler”, ”la oss finne tilbake til paradiset”.

”Be uavlatelig”. Behovet for å påkalle Herrens navn (ap.gj. 2:21) var for fader Cleopas både påtrengende og vedvarende. Han påpekte hvordan de hellige fryktet for at Gud skulle ”forlate” skapningen og historien, om muligheten for å miste nåden og at forsynet skulle vendes bort. Derfor er det nødvendig å uavlatelig påkalle Hans navn, Han som opprettholder all eksistens, både natt og dag å feire Herrens nærvær blant menneskene. På hans lepper fikk forresten ordet ”bønn” en helt spesiell klang, for han var selv et bønnens og nådens ”atelier”. Og i sine bønner fulgte han fremfor alt lovprisningens språk: ”Helliget worde Ditt navn!”. Han hadde stor respekt for Guds navn som må vernes mot all forhånelse. For f. Cleopas var bønningen sentrum i alt kristenliv, bønningen betraktet han som den eneste kraft som kan gi personen tilbake det indre liv, dens sammenheng og stabilitet.

De hellige viste oss således hvilken betydning den kristne livsstil har. Mange vanskeligheter oppstår for utbredelsen av evangeliet på grunn av de kristnes overflatiske livsstil. De hellige viser at hellighetens dynamikk består i en fullkommen overensstemmelse mellom det de kristne forkynner, det de ber om og det de forventer.

”Vinn dere disipler” sa f. Cleopas. For ham var kirkens misjonskall og pastorale kall i evangeliets bud. I en tid da alle tradisjonelle misjonsstrategier og institusjoner er i oppløsning, får oppfordringen til å vinne seg disipler tilbake sin kraft, fordi den engasjerer kirken nettopp der hvor dens fysiske fortsettelse og videreføring avgjøres: Den nye generasjon kristne. Alle kirkens medlemmer: legmenn, munk, nonner, prester, biskoper, alle har de et stort ansvar i forhold til utbredelsen av evangeliet, en utbredelse som ikke kan skilles fra kunsten å vinne disipler.

Kommunikasjon betyr her kommunikasjon, tradisjon betyr suksessjon i de helliges erfaringer, for kirken under-

viser ikke som en forfatter, men ved Helligåndens kraft. ”Vinn disipler”, er ikke det nettopp middelet mot krisen i prestekall og klosterkall som oppleves alle steder i dag?

Og videre: ”La oss finne tilbake til paradiset”. Med hvilken lettelse og hvilken tillit til sin filokaliske (begrep knyttet til boken ”Filokalia” eller ”Dobrotoljubie” om bønn) frelse tok vel ikke f. Cleopas farvel med sine besøkende og venner? Åpen for historien, nettopp fordi han var åpen for eskatologien (læren om de siste ting) i dens ytterste mening. Ingen historisk institusjon eller menneskelig samfunn foregir å ha noen eskatologi. Kun mennesket føler tørst etter frihet og håp. Hele historien burde helt og holdent vært organisert etter dette ytterste perspektiv, og det er et filokalisk perspektiv. For det er kun slik historien får dynamikk, skjønnhet og mening.

Kirkefedrene betraktet livet her nede som et ”eskatologisk atelier”, et filokalisk verksted (jfr. Nikolaos Kabasilas). Det er årsaken til at de så sterkt understreket nødvendigheten av å foregripe, få en forsmak på Guds Rike. Men det finnes ikke noe apokalyptisk eller fatalistisk i denne visjonen. De hellige er ikke søvngjengere, men er ”gale etter Gud” for de følger den ene stemmen som inviterer hele verden til Faderens hus: ”Kom til meg!”

La oss stanse opp og gjøre noen konklusjoner. Kirken har i klostervesenet en energi som ingen kan ignorere. De monastiske sentrene må atter bli fellesskap som kan tjene som base for kirkens mystiske liv, som må opprettholde sin uavlatelige bønn, sin tilbedelse i ”ånd og sannhet” og sin uegennyttige tjeneste til oppbyggelse for kirkens synlige og institusjonelle konstruksjon. I dag betyr ikke lenger lydighet det samme som religiøs fanatisme, fattigdom trenger ikke lenger baseres på ulykke og uvitenhet, derfor bør den monastiske bevegelse styrke sitt mystiske fundament organisatorisk i kirkens liv. Kirken har ikke bare behov for synoder som tar avgjørelser, men også for kor som resiterer og synger: ”Herre, forbarm deg!”

Velsignet er den kirke som frembringer helgener, martyrer og bekjennere. De hellige skal en ikke bare lytte til, men også identifisere seg med. Det ville være en tragedie for kirken om den ikke lyttet til de helliges stemmer. De hellige gjenkjenner seg i kirken og kirken gjenkjenner seg i de hellige. Kirken burde lage en kalender med nye helgener for hver generasjon, slik at man kan identifisere seg med de permanente og solide støtter den hviler på.

Kirkens tradisjonelle institusjoner har fått noe av tretthetens preg over seg, kan fornyes gjennom nettopp helgenkalenderen, for der har kirken en vedlig kilde til fornyelse. Ironisk nok er det nettopp mennesker utenfor kirken som stadig mer lytter til de helliges røst. Og det er kanskje der at evangeliets stemme har de mest lovende perspektiver for tiden.

I en tid da prognosene for menneskehetens fremtid blir stadig mer og mer pessimistiske, er helgenene forkjempere for mot og håp, motstand mot ideologier som hindrer oss i å bli solidariske og frie. De hellige fordømmer ikke, de dømmer, dvs. de gjenreiser sannheten ved å formulere alvorlige konklusjoner mot dem som bruker makt for å dominere og utnytte. ”De urettferdige skal ikke arve Guds rike”. De hellige er aldri nøytrale, for noen er de ”forbedere”, for andre er de ”dommere”.

De hellige er en del av den universelle kirkens fedreland. Når en taler om skillet mellom de kristne og splittelse mellom kirkene, glemmer en ofte hvor sterkt de kristne er forenet gjennom de helliges og martyrenes samfunn på ethvert sted og til enhver tid. Vi har ikke behov for noen økumeniske katekismer, men vi har behov for biografier over helgener og martyrer. ”Jeg tror på de helliges samfunn”, det er en av kirkens eldste formuleringer. La oss derfor be om at Helligånden vil senke seg ned over oss og la vår jordiske bønn og liturgi bli et bilde på de helliges forbønn og evige, himmelske liturgi.

Av f. Ion Bria

TØRKLÆDET – ET FRIHEDENS SIGNAL?

Dagligt kørte min mormor på sin cykel ned for at handle i byen. Og hun kunne ikke drømme om at begive sig afsted uden sit hovedtørklæde. Hun havde nogle stykker af dem. Som jeg husker det altid med blomstermotiver på stoffet.

Mormors tørklæde holdt på håret og frisuren i den danske blæst. Det var en praktisk foranstaltning. Der var derimod ikke tale om, at tidens kvinder "ikke kunne vise sig" uden tørklæde, fordi det på én eller anden måde ville

stemple dem. Når hun vendte hjem igen, eller når hun blev budt indenfor hos bekendte, tog mormor derfor tørklædet af og lagde det pænt sammen, indtil hun atter skulle op på cyklen.

Her har vi et frihedens tegn: En kvinde, som i det offentlige rum er fri til skiftevis at optræde med og uden tørklæde. Det er enkelt, ja banalt, men ikke desto mindre en ægte målestok: Er vi frie til at veksle mellem forskellige måder at klæde os på, eller er én form for påklædning foreskrevet som den eneste anstændige med begrundelse i helligskrifter?

Min mormors brug af tørklæde står i skarp kontrast til den religiøst betingede tildækning, vi ser i muslimske miljøer i dag. For her er der intet valg og derfor heller ingen frihed. Og til den manglende frihed knytter sig en, udtalt eller tavs, fordømmelse af alle de andre kvinder, de, som ikke klæder sig efter islams forskrifter.

Debatten om muslimske kvinders tildækning og deres uvilje mod at hilse på andre mennesker på almindelig dansk manér er blevet mere og mere uigennemskuelig. Det ene røgslør efter det andet lægges ud, både af de involverede selv og af velmenende danske kristne og humanister, som gør deres bedste for at bagatellisere det religiøse, muslimske symbols fremtrængen og gøre brugen af "30 gram stof" til et blot og bart udtryk for den enkeltes frie valg.

Det kunne på den baggrund være interessant fra autoritativ muslimsk kilde at få klarhed over gældende forskrifter. En dansk imam kaldte for nogle måneder siden bekymringen over, at ufrihedens symboler sammen med tanken om et skel mellem 'rent' og 'urent' vinder frem, for "fanatiske antimuslimers hysteriske dagsorden". Den sprogbrug kalder på en række spørgsmål.

For det første: Findes der inden for islam teologisk og trosmæssigt afgørende begrundelser for, at kvinder skal benytte tørklæde? Og er kravet i så fald

knyttet til forholdet mellem kønnene og til en særlig muslimsk forståelse af mandlig og kvindelig seksualitet?

For det andet: Er brugen af tørklæde (tildækning) forbundet

med islams forestillinger om halal ('rent') og haram ('urent'), og hvis det er tilfældet, hvordan ser man da på kvinder (muslimer som ikke-muslimer), som afviser at tildække sig efter islamiske forskrifter?

For det tredje: Er nogle muslimske kvinders afvisning af at give hånd til mænd knyttet til forestillinger om 'renhed' og 'urenhed'? Eller hvilken skade forestiller man sig i islamisk tænkning, at den efter skandinaviske normer helt uskyldige fysiske kontakt ved et håndtryk til 'goddag' og 'farvel' skulle have?

Til sidst: I foråret var der et dansk TV-program, hvor en håndfuld danske kvinder, som er kendte i offentligheden, havde indvilget i at bære muslimsk tørklæde i en kortere periode. Idéen var at registrere både kvindernes egen og deres omgivelseres reaktion på forandringen. – Kunne man tænke sig den "modsatte" udsendelse realiseret, altså at en håndfuld kendte, muslimske kvinder, som bærer tørklæde til daglig, indvilgede i at optræde i almindelig, dansk påklædning i en periode?

Det kunne man vist nok ikke. Og dermed er vi tilbage ved mormor og hendes brug af hovedtørklæde. Hun kunne tage det af og på, som det passede hende; og derfor blev tørklædet et frihedens tegn i 1950-ernes danske provins. Men er, efter islamisk opfattelse, brug af tørklæde tvingende nødvendig for anstændighedens og renhedens bevarelse, ja, så har vi at gøre med et ufrihedens tegn, som samtidigt stempler de kvinder, som klæder sig anderledes, som 'urene'. Et tegn, der viser åben foragt for skik og brug blandt skandinaviske kvinder.

f. Poul Sebbelov
i København

ORTODOKS BOKHANDEL

på internett!

s. Ioanna

i Det Heliga Korssets

Upphöjelses skete

i Hållnes (Sverige)

har åbnet bokhandel

på internett.

Her

kan man skaffe seg

ortodoks litteratur

på forskellige språk!

Adressen er:

www.ambon.se

og et besøk

anbefales!

EN REISE GJENNOM GEORGIA

I Stavangermenigheten er vi så heldige å ha ortodokse troende fra Georgia blant oss. Georgisk gjestfrihet er viden kjent, og i september dro vi med vår georgiske venninne Keti som reiseleder, på en rundreise i Georgia. Vi ønsket å besøke noen av Georgias mange hellige steder.

Vi tok av gårde med Georgian airlines til Tblisi. Nordmenn har ikke visumpunkt til Georgia, turen gikk fort og uten anstrengelser.

En annen fordel med å reise til Georgia, hvis man ønsker seg til den kanten av verden, er at svært mange Georgiere snakker engelsk. Det forenkler det meste.

Vi tok inn på hotell i Tblisis gamle bydel, i nærheten av patriarkatet. Kirkene i Tblisi ligger tett og de har store relikvieskatter.

Søndag morgen deltok vi på liturgi i Sioni katedralen i gamlebyen. Katedralen er bygget i år 576. Her oppbevares den hellige Ninos kors, og apostelen Tomas hodeskalle, blant andre viktige relikvier.

Vi lyttet til den vakre særegne georgiske kirkesangen som bølget gjennom kirken fra 3 store kor.

20 km nord for Tblisi ligger byen Mtskheta. I følge historien er dette området senter for Georgias konvertering til kristendommen i år 337 under kong Mirian. Byen var den ortodokse kirkens hovedsete til det 12 århundre. Kirkene som med tiden ble bygget her regnes for Georgias fineste. Historien forteller at den hellige Nino som brakte kristendommen til Georgia i det fjerde århundre fikk reist et kors her. Mtskhets kors ble et pilgrimsmål for hele Georgia. Det ble senere bygget en kirke over korset. En av de aller helligste stedene i hele Georgia er katedralen Sveti-tskhoveli (1010-1029) sentralt i Mtskheta.

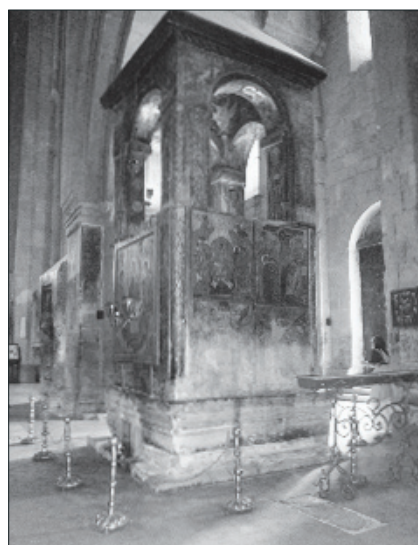
I kirken finnes Sidonias grav. Det sies at hun ble begravet her sammen med Kristi kjortel. Bakgrunnen for dette er

Hellige Ninos kors i Sioni katedralen

at en Georgisk jøde fra Mtskheta kalt Elias, konverterte til kristendommen i det første århundre. Han var i Jerusalem da Kristus ble korsfestet.

Elias kjøpte Kristi kjortel fra en romersk soldat på Golgata og brakte kjortelen med seg til Georgia. Vel hjemme ble han mottatt av sin søster

Sidonias grav i Sveti-tskhoveli

Sidonia. Sidonia berørte Kristi kjortel og døde i same øyeblikk av reaksjonen på kraften fra kjortelen. Det var ikke mulig å løse kjortelen fra hendene hennes og hun ble begravet sammen med den. En stund senere vokste det opp et stort sedertre på graven hennes. I det fjerde århundre da kong Mirian bygget den første kristne kirken i Georgia, valgte han Sidonias grav som tomt for kirken. Han gav ordre om at sedertreet skulle hugges og han fikk laget 7 søyler av treet til kirkens reisverk. Det skjedde mange undere med den syvende søylen. Blant annet kom det en helbredende væske ut av treet som kurerte mange mennesker fra sykdommer. Sveti betyr søyle og tskhoveli betyr livgivende, derav katedralens navn.

Vi satte så kurs mot Kaukasus fjellene. Målet var Mkinvari (Kazbeg), også kalt Kaukasus brud, et majestetisk snødekket fjell i Kaukasus fjellkjeden. Vi var nå nær grensen til Russland.

Treenighets klosteret 2170 moh.

Vi stoppet i byen Kazbegi ca 1850 moh. Derifra kunne vi fortsette med bil mer eller mindre "offroad", eller leie hest og ri opp til det vakre Treenighetsklosteret på 2170 moh. Vi valgte det første, men det bar så stupbratt oppover at vi hadde nok foretrukket apostlenes hester om vi skulle ta turen på nytt.

I klosteret var munkene opptatt med å legge nytt kobbertak på klosterkirken. Kirketaket strålte som solen. Det vakre klosteret, og freden i Kaukasus fjellene, ble en sjelden opplevelse.

Vi dro videre sørvest i landet til den hellige Ninos kloster i Bodbe hvor hellige

Nino er begravet. Klosteret ligger like utenfor den severdige byen Signagi.

Hl. Nino ble født i Kappadokia. Hun var av nobel herkomst. 12 år gammel reiste hun med foreldrene til Jerusalem. Faren hennes fikk her patriarkens velsignelse til å bli munk. Moren viet seg til arbeid for de fattige. Nino vokste opp hos en eldre kvinne ved navn Nianfora. Nino ble en brennende kristen. Da hun hørte at Kristi kjortel var i Mtsketha, vokste det frem i henne et ønske om å dra dit. Den hellige Nino bad til Gudfødernesken om å få dra til stedet hvor Kristi hellige kjortel var. Gudfødernesken viste seg så for Nino i en drøm. Hun velsignet Nino til å forkynne den gode nyheten om Kristi oppstandelse til folket i Iberia. Gudfødernesken gav Nino et kors og sa at ved hjelp av dette korset ville troen på Kristus bli plantet der hun kom. Da Nino våknet hadde hun det mirakuløse korset i hånden. Etter å ha fått patriarkens velsignelse drog hun av gårde. Lydig mot Herrens befaling gitt til oss alle i Matteus 28:19-20. Hennes misjonsarbeid førte etter hvert til Georgias konvertering til kristendommen allerede i det 4 århundre.

Via Ketis prest i Tblisi var klosterets Igumena klar over pilgrimene fra Norge. Vi ble tatt i mot med gjestfrihet over all forventning. Abbedisse Teodora viste oss sitt vakre kloster med hellige Ninos grav, og hun fortalte oss mange interessante ting. Hun var også interessert i å høre om den ortodokse kirke i Norge. Vi opplevde besøket i hellige Ninos kloster som fylt av velsignelse.

Møte med abbedisse Theodora

Sørvest i landet, ved grensen til Tyrkia, ligger huleklosteret Vardzia. Det er et

Huleklosteret i Vardzia bygd av kong Giorgi III og datteren Tamara i perioden 1156-84

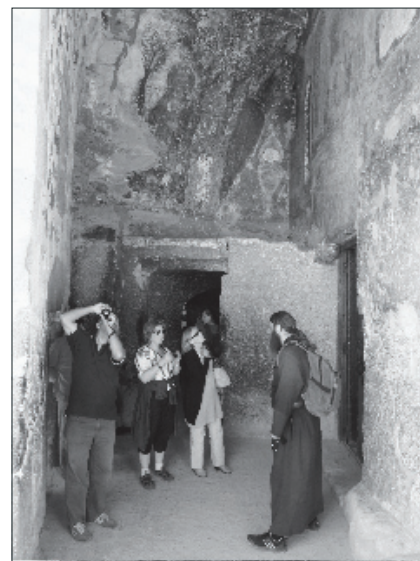
kompleks av huler utgravd for hånd, knyttet sammen med trange korridorer. Det var kong Giorgi den tredje som fikk det laget som et forsvarsverk mot Tyrkerne i perioden 1156-84. Han døde før det var fullført. Datteren Tamara sluttførte arbeidet og gjorde anlegget til et kloster. Området ble etter hvert et kulturelt senter i Georgia.

Pilgrimer i kø utenfor den helbredende vannkilden i hl. Ninos kloster

Ved foten av fjellet møtte vi f. Lazarus, en ung munk som bodde i klosteret. Han snakket engelsk og tilbød seg å vise oss rundt. Vi ålte oss innover i trange korridorer, fra hule til hule. En av hulene inneholdt et lite basseng med frisk kaldt vann. F. Lazarus fortalte at det piplet og rant en gitt mengde vann inn bassenget i døgnet. Vannet ble kalt "Tamaras tårer" Klosterkirkens fresker fra det 12 århundre var bevart til i dag. Klosteret hadde ca 500 tilgjengelige huler som hadde vært i bruk til ulike formål.

Forstod vi f. Lazarus rett, bodde det nå 12 munk i hulene, og på den andre siden av fjellet bodde det nonner.

Omvisning med fader Lazarus

I etterkant kunne vi nesten ikke fatte det vi hadde sett.

Georgia er fylt av interessante og viktige pilgrimsmål og vennlige mennesker. En uke gikk fort, og selv om vi hadde reist tvers gjennom landet gjenstod mange steder vi hadde lyst å besøke.

Vi håper at vi en dag kan fortsette reisen vår i Georgia .

Ingunn Irene Knutsen
Stavanger

BETRAKTNINGER OVER DEN GUDDOMMELIGE LITURGIEN

av Nikolai Gogol 1. del

INNLEDNING

Den guddommelige liturgien er en evig gjentakelse av den store kjærlighetsdåd som ble utført for oss. I sorg over sin forvirring kalte menneskeheten fra alle jordens kanter på sin skaper. Og de som levde i hedendommens mørke uten kjennskap til Gud, hørte at orden og harmoni bare kunne opprettes av Ham som hadde befalt planetene Han hadde skapt, å bevege seg i harmonisk orden. Allesteds fra kalte den sørgende skapningen på sin Skaper. Med klagerop kalte de på opphavet til sin eksistens. Høyest var ropene på de utvalgte og profetenes lepper. De forutså og visste at Skaperen, hvis han skulle stå ansikt til ansikt med mennesket, ikke ville åpenbare seg annerledes enn som den av Hans skapninger som var skapt i Hans bilde og lignelse. Guds legemliggjørelse på jorden var fattbart for alle i samme grad som deres begrep om guddommen var rensset. – Men ingen steder taltes det så klart om dette som hos det gudutvalgte folkets profeter. Og Hans allerreneste legemliggjørelse fra den rene Jomfruen var forutsagt til og med hos hedningene, men ingensteds med en så håndgripelig klarhet som hos profetene.

Klageropene ble hørt. Han som hadde skapt verden viste seg midt iblant oss, i et menneskes skikkelse, slik som det var forutsagt. Men ikke slik som det var forestilt i den mørke hedendommen med dens urene forstands forestilling om Ham. Ikke i stolt glans og storhet. Ikke som en som straffer forbrytelser, ikke som en dommer som kommer for å ødelegge noen, og belønne andre. Nei, – en broders kyss hørtes. Han gjorde sitt komme som Gud alene kunne det, slik som profetene hadde forestilt Ham, slik Gud hadde gitt dem inspirasjon...

PROSKOMIDIEN

Presten som skal forrette liturgien må allerede kvelden før besinne seg, forsonse seg med alle og unngå å nære noe som helst mishag mot noen. Når

så tiden er inne går han til kirken, og sammen med diakonen bøyer han seg foran kongeporten, de kysser Frelserens og Gudfødters ikoner og bøyer seg for alle de helliges ikoner. Til slutt bøyer de seg til høyre og til venstre for alle de tilstedeværende, og ber alle med denne gestus, om tilgivelse. De går inn i alterrommet og sier inni seg: *"Jeg går med Din meget miskunn inn i Ditt hus, jeg kaster meg ned foran ditt hellige tempel i Din frykt..."* Når de er kommet frem til alterbordet, bøyer de seg tre ganger til gulvet med ansiktet vendt mot øst, og kysser Evangeliebooken som ligger på det, som om det var Herren selv som satt på tronen. Deretter kysser de selve alterbordet før de begynner å iføre seg de hellige skrude- ne. Dette gjør de for å skille seg – ikke bare fra andre mennesker, men også fra seg selv, slik at intet i deres fremtreden skal minne om et menneske som er opptatt med dagliglivets bekymringer. Presten og diakonen griper klærne og sier inni seg: *"Gud, rens meg synder og forbarm Deg over meg"*. Først kler diakonen seg etter at presten har gitt sin velsignelse. Han tar på seg stikariet som er i en lys farge, et symbol på englenes lyse klær og til en påminnelse om hjertets ubesudlede renhet, som er uadskillelig fra selve prestedømmet. Derfor sier han idet han tar det på: *"Jeg vil glede meg i Herren, min sjel skal fryde seg i min Gud, for Han har kledd meg i frelsens kledebon, i rettferdighetsens kappe har han svøpt meg, liksom brudgommen bekranser Han meg med skjønnhet"* (Esaias 61,10). Deretter tar han orariet, et langt, smalt tøyestykke, kysser det og henger det over høyre skulder. Dette er diakonens spesielle kjennetegn. Med det gir han tegn til at de kirkelige handlinger kan begynne: kaller folket til bønn, koret til sang, presten til de hellige handlinger, og seg selv til å være rask og rede i tjenesten, lik en engel. For diakonens kall er lik englenes kall i himmelen, og med det smale båndet over skulderen løftet som en luftig vinge, og hans raske gange i kirken minner han, ifølge Kryso- stomos, om en flygende engel. Deretter tar han på seg mansjettene, disse snø-

rer han sammen ved håndleddene for å gi hendene større frihet og ferdighet i utfoldelsen av handlingene. I det han tar disse på, tenker han på Guds allskapende kraft som virker allesteds. Idet han tar på den høyre, sier han: *"Din høyre hånd, Herre, knuser fiender, Og i din høyhets velde slår du dine motstandere ned."* (II Mos.15, 6-7). Når han tar på den venstre, tenker han på seg selv som en skapning av Guds hånd, og han ber sin Skaper om å føre han med sin ledelse fra det høye, og han sier: *"Dine hender har skapt meg og gjort meg, gi meg forstand for at jeg må lære Dine bud"* (Ps. 119,73).

Presten kler seg på samme måte. først velsigner han og tar på seg stikariet, samtidig som han sier de samme ord som diakonen, men etter stikariet tar han ikke på seg et enkelt orarion over én skulder, men et dobbelt over begge skuldrene og rundt nakken. Dets ender forenes på brystet og løper sammen helt ned til nedkanten av hans klær. Foreningen symboliserer de to tjenester som inngår i presteembedet – prest og diakon. Det kalles ikke orar, men epitrakil. Selve iførelsen av epitrakili- et er et symbol på utgytelsen av nåden fra det høye over presten, derfor ledsages dette også av de høytidelige ordene fra Skriften: *"Velsignet er Gud som utgyter sin nåde over sin prest, som den gode olje på hodet, som flyter ned på skjegget, Arons skjegg, som flyter ned på sømmen av hans kledebon."* (Ps. 133,2). Deretter tar han på seg mansjettene på begge hender, ledsaget av de samme ordene som diakonen, og binder rundt seg et belte over både stikariet og epitrakili- et for at de vide klærne ikke skal hindre ham i de hellige handlingene, og for med dette beltet å uttrykke sin redbonhet. Liksom en mann tar på seg sitt belte når han gjør seg klar til en reise, går i gang med et arbeide eller en dåd, slik tar også presten på seg et belte før han går i gang med den himmelske tjenesten, og han betrakter beltet som en kraft fra Gud som styrker ham, og han sier: *"Velsignet være Gud som omgjør- der meg med kraft og gjør min vei fri for"*
fortsetter neste side ►

ÅPNING AV UTSTILLING I TREFOLDIGHETSKIRKEN I ARENDAL 29. JANUAR 2011.

*Ikoner i forandring – russiske ikoner
og verker av kunstnerinnen Ludmila Pawlowska*

SÅ FJERNT OG DOG SÅ NÆRT.

Jeg har fått ære og glede av å si noen ord ved åpningen av denne utstillingen av ikoner og ikoninspirert moderne kunst.

Selv om denne utstillingen kan være provoserende for noen, gir det meg en anledning til å minne om hvilken sammenheng ikonkunsten har oppstått og blitt utviklet og fremdeles hører hjemme i. For det er ingen tvil om at det er Den ortodokse kirke som er den naturlige ramme og basis for den levende ikonkunsten.

Det er ikke mange år siden en slik utstilling ville vært utenkelig her på Sørlandet og i en slik bygning som denne. Inntil nylig ble jo ikonene betraktet som noe fremmed og sært og ukjent som utelukkende var uttrykk for ortodoks fromhet og religiøsitet og som ikke hadde noen naturlig plass i protestantisk sammenheng. Deres naturlige plass var i museer og antikvitetsbutikker som eksotiske gjenstander, foruten i de ortodokse kirkene. Ellers var det også en utbredt oppfatning at ikonene tilhørte et tidligere og nå forlatt stadium i kunsthistorien – (for øvrig er det mange som tenker slik fremdeles).

Selv om ikonene fremdeles lokaliseres innen den ortodokse kirkes sfære, betraktes de ikke lenger bare som pri-

mært eksotiske og nesten etnografiske rariteter fra det som mange upresist kaller for ”Østkirken”, men respekteres i stadig større grad som kristen kunst som adekvat uttrykker viktige ting om Gud og mennesket og troen. Uttrykk som stadig flere kjenner seg komfortable med jo mer de klarer å forstå ikones symbolspråk.

Det greske ordet *ikona* – som tidligere var et merkelig og mystisk fremmedord, men som i dag er kjent og forstått av enhver som bruker PC, betyr egentlig bare ”bilde”. Ordet er godt innarbeidet som uttrykk for den ortodokse kirkes eldgamle billedtradisjon. Vi selv taler egentlig om ”hellige ikoner”, ”hellige bilder”. Og det dreier seg om figurativ billedkunst. Men ikke om hvilken som helst kunst. Det er kunst som uttrykk for tro, ikke individuell tro og syning, men kirkens lange troslevering. Det er en kunst som langt overskrider den enkelte utøvers individuelle og subjektive grenser.

Når vi nå skal se på de ikonene som er stilt ut her, så vil enhver se hvor sterkt kunsten her er knyttet til noe utenfor. Det dreier seg ikke om såkalt uavhengig kunst, om noe som bare speiler den enkelte kunstners sinn og tanker. Det vi står overfor er en kunst som formidler kontakt utover de enkelte bildene.

Dette er en kunst som forholder seg til en stor tradisjon som noe objektivt og selv er liksom dens skygge. De hører uoppløselig sammen. Ethvert ikon innen denne tradisjonen bringer oss nær til og i kontakt med ideal-ikonet eller urbildet.

Dette tror jeg er noe som mer enn annet finner gjenklang hos mange mennesker i vår del av verden i dag. Vi lever i en tid med ekstrem individualisme og subjektivism. Dette resulterer i åndelig ensomhet og isolasjon. Særlig når det dynamiske samspillet med utgangspunktet har opphørt. Mange søker en reaksjon på dette: sammenheng, fellesskap, en utvidelse av sin virkelighetshorisont utover sitt eget begrensede og subjektive jeg. Mange aner sitt indre potensial og fornemmer en forløsningsnøkkel bl.a. i ikonkunsten.

Og det er nettopp ikonkunstens særpreg i forhold til den moderne kunsten, at den er hevet over det individuelle og subjektive. Ikonet er en åpenbaring. En åpenbaring av det guddommelige, et profetisk uttrykk. Det er en fremhevelse av Guds skjønnhet og er ikke noe middel til selvforherligelse. Slik blir ikonet et vindu inn til den himmelske virkelighet og en utvidelse av vår lukkede sekulære horisont.

fortsetter neste side ▶

**fortsettelse fra forrige side
støt, som gir meg føtter liksom hinden
og stiller meg på mine høyder”. (Ps. 18,
33-34), - det er, i Herrens hus. I tilfelle
han er forfremmet i det høyere preste-
dømme henger han på seg et firkantet
epigonation etter et av dets fire hjørner,
som symbol på Guds altovervinnende
kraft. En forkynnelse om den stadige
kamp som forestår menneskene i ver-
den, – den seier som Kristus oppnådde
for hele verdens øyne, for at menneskets
udødelige ånd skulle kjempe modig mot
forgjengeligheten. Derfor har den form
av et kraftig krigsvåpen, det henges*

over beltet, ved hoften hvor mennesket
har sin kraft, derfor følger også en bønn
til Herren: ”Omgjord Din lend med Ditt
sverd, Du veldige, med Din høyhet og
Din herlighet. Og i Din herlighet fare
Du seierrik for sannhets og rettferdig
saktmots skyld. Og Din høyre hånd skal
lære Deg forferdelige storverk”, (Ps. 45,
4-5). Til slutt tar han på seg fellonen, et
overplagg som dekker de andre klærne,
et symbol på Guds altoverdekkende
sannhet, og han sier: ”La Dine prester
kle seg i rettferdighet og Dine fromme
rope med fryd”, (Ps. 132, 9). Kledd på
denne måten, i Guds ting, fremstår han

som et helt annet menneske. Hvordan
han selv enn er, hvor lite verdig han enn
måtte være for sitt kall, så ser alle de til-
stedeværende på ham som et Guds red-
skap, ledet av den Helligeånden. Både
presten og diakonen vasker hendene
mens de sier psalmen: ”Jeg tvetter mine
hender i uskyld, og vil gjerne ferdes om
Ditt alter, Herre”, (26, 6). Deretter gjør
de tre bøyninger mens de sier: ”Gud
rens meg synder, og forbarm Deg over
meg”. Rene og skinnende, lik de klær de
bærer, reiser de seg, og ikke noe minner
lenger om andre mennesker, de er mer
lik en strålende visjon, enn mennesker.

*fortsettelse fra forrige side

Betrakteren opplever et møte. Et møte med Gud kanskje. Et møte med seg selv kanskje. Et ikon er jo som et speil, men et omvendt speil. Vanlige speil viser oss hvordan vi ytre sett ser ut. Ikonet viser oss ikke hvordan vi er, men hva vi er kalt til å bli. Det forteller oss om det latente potensial som ligger inne i oss. Et Guds bilde. Dermed kan ikonet bli en forløsende nøkkel for vårt innelukkede potensial. Derfor merker vi også at ikonet ofte kan si noe vesentlig om oss mennesker, nettopp fordi det åpenbarer noe fundamentalt sant om Gud. Og vi tror at Guds bilde jo er modellen vi alle er skapt etter og som vi er kalt til å realisere i våre liv, så vi blir Gud lik.

De hellige ikonene blir møtt med stor interesse over store deler av verden, og det langt utenfor den ortodokse kirke. Her er et tegn på at ikonet formidler noe fundamentalt og allmennmenneskelig. Derfor kan det også tale direkte til søkende og åpne mennesker.

Den store russiske forfatteren F.M. Dostojevskij har sagt noe slikt som at *"skjønnheten skal frelse verden"*. En spissformulering, selvsagt, som ikke lar seg forsvare i rasjonell teologi, men som likevel er verd å merke seg. For Gud lar seg ikke lukke inne i rasjonelle og logiske formuleringer. Mennesket er ikke bare hjerne. De gamle asketiske fedrene lærer oss at menneskets sentrum er i hjertet, her forstått som møtepunktet for menneskets erkjennelse, opplevelse og livskraft. Slik forstått blir formidlingen av den guddommelige skjønnhet i linjer og farger en inspirasjon til hele mennesket, og ikke bare diskutabile ut-sagn. Og vi forstår at dette ikke dreier seg om tom og overflatisk estetikk.

Den ortodokse Kirke feirer en spesiell begivenhet på første søndag i Den store og hellige fasten før Påske: Ortodoksens seier. Det dreier seg om en bekreftelse av ikonene som adekvat uttrykksform og formidler av Guds åpenbaring til menneskene og Kirkens felles tros-overlevering. Det dreier seg om en feiring av beslutningene på det 7. økumeniske kirkemøte i Nikea i året 787! Dette kalles for ortodoksens seier fordi kirkemøtets beslutninger handler om de hellige

ikonene og deres plass i kirken og en be-kreftelse på at ikonene som sådan er uttrykk for den sanne, ortodokse tro. Gud ble menneske for at mennesket skulle bli gud. Inkarnasjon og frelse – personifisert rettferdighet og skjønnhet! Kristen ortodoks teologi kretser rundt bildet. Derfor har vi denne sammenhengen mellom ikon og dogme.

Slik ser vi at kunsten tas på alvor og blir uhyre viktig. Kunstneren blir en tjener for en høyere mening og oppdrag. Kunstneren får profetisk oppgave. Kunstneren må tre tilbake, liksom Johannes døperen når han omtaler seg selv som Brudgommens venn. *"Han skal vokse og jeg skal avta"*. Jo mer kunstneren klarer å overskride sin egen subjektivitet og individualitet, sine holdninger og smak, jo klarere vil ikonet virkelighet og budskap tre frem.

Om vi betrakter disse ikonene med ståsted så vel innenfor som utenfor den tradisjon ikonene hittil har vokst ut av og befunnet seg i, om vi betrakter dem og lar dem bli et møtested for oss – kan vi der møte Guds blick og dermed se oss selv.

Jeg startet med å gripe fatt i det eksotiske og fremmede med ikonkunsten i forhold til vår norske virkelighet. Denne utstillingen har dette aspektet med, den del av utstillingen som består av tradisjonelle ikoner fra Russland, den andre delen er moderne billedkunst av en kunstner som selv har latt seg inspirere av ikonkunsten. Og det kan vi ta som et uttrykk for den utvikling som har skjedd de siste årene. Både det at tradisjonelle ikoner kan være interessante for et publikum her, og kanskje til og med være aktuelt å anskaffe seg, og det at barrieren mellom tradisjonell ikonkunst og individuell sekulærkunst er i ferd med å bygges ned, slik at inspirasjon kan formidles og tas imot. Det fjerne og eksotiske har vist seg også å være nært og kjent, bare en ser nøyer etter og åpner seg for det. For bak de noe ukjente og underlige formene finner vi noe kjent.

Vi sier at ikonet er som et vindu inn i himmelen! Hva da med den andre kunsten her, er ikke kanskje den som

en glugge inn i kunstnerens indre! Og her kan disse to kanskje møtes!

Dette kommer også til uttrykk her i møtet mellom dem. Så fjernt og dog så nært! Gud i himmelen og Gud i vårt hjerte. Kommer man tilstrekkelig langt øst, så er vi tilbake til utgangspunktet hos oss selv og i oss selv.

Til slutt vil jeg få presisere visse viktige fakta i tilknytning til tradisjonell ikonkunst: Den er basert på kirkens tradisjon og lære, slik det endelig ble utformet på kirkemøtet i Nikea i 787. Her ble billedkunstens plass i den kristne kirke befestet med utgangspunkt i Guds inkarnasjon i Jesus Kristus. Han som selv er den usynlige Guds åpenbarte bilde. På denne basis har det utviklet seg en svært dyptpløyende billedforståelse i Den ortodokse kirke. Denne billedforståelse er basert på oppfatningen av bildene som hellige, på linje med Den hellige skrift, og derfor er det ikke opp til den enkelte kunstner individuelt å fremstille ikonene som han måtte ønske. Her er spesifikke forbilder og regler som kunstneren, ikonografen, forholder seg til. En tradisjon han identifiserer seg med og formidler. Ikonene er ikke ikonografens personlige uttrykksform, men nesten som en profetisk oppgave gitt ham av kirken. En alvorlig oppgave som langt overskrider den enkelte kunstners individuelle rammer og begrensninger.

Videre er det viktig å vite at de hellige ikonene er vigslede bilder, bilder som vi tror visualiserer det usynlige hellige nærvær. Bilder som krever en spesiell respons av oss som betraktere. Vi tror at vi gjennom dem møter Gud og hans hellige, derfor bøyer vi oss for dem, vi tenner lys for dem, brenner røkelse for dem, pynter dem med blomster, kysser dem og fremfører våre bønner foran dem. Alt sammen rettet til den avbildede personen med ikonet som "medium". For oss er ikonet et hellig kultbilde, ikke bare en pynt på veggen eller en påminnelse om viktige personer og hendelser. Derfor ser ikonene ut som de gjør, derfor må de fremstilles under bønn og faste, derfor omfattes de med slik respekt og har så stor betydning.

f. Johannes

PROGRAM FOR SØNDAGSSKOLEN VÅREN 2011

Takk for nyttige innspill som er kommet. For eksempel har det vært forslag om å ha de yngste og de eldste for seg. Det kommer fra ca 4 til 13 barn hver søndag, og hvem som kommer varierer. Å ha et opplegg for både små og store blir for omfattende for oss foreløpig. Men kanskje noen føler seg kallet til å være med å organisere noe omkring de minste? Tenk etter og si i fra! Å dele opp i de yngste og de eldste ville gi mange flere muligheter til samtale med de eldste om blant annet tro og ortodoks praksis.

Jeg ser om og om igjen at det er de gode historiene fra Det gamle og Det nye testamentet samt fra de helliges liv som fenger og som kan samle både de yngste og de eldste. Så dette preger også vårens program. Det er min tro og håp at historiene og livsberetningene vil gi barna, direkte og indirekte, en visshet om at Gud kan være nær i alle slags livsløp, også i deres liv. Videre håper jeg å formidle indirekte at Kirken, Kristi legeme, i stor grad består av disse menneskenes levde liv i tro, bønn og hengivenhet til Gud.

Foreldre er velkomne til å være med sammen med oss, enten for egen del eller når barna trenger dem der for å klare å samle seg.

Vennlig hilsen
Wenche Stray-Frøyshov,
tlf. 936 57 352

BARNEKOR I HELLIGE NIKOLAI KIRKE

Denne våren starter vi med øvelser til et barnekor i kirken vår i Oslo.

Vi skal synge sanger som vi kjenner fra liturgien, og lære om hva som skjer i gudstjenesten.

Tanken er at barna skal gjenkjenne mer av det som skjer på vanlige søndager, og kanskje få lyst til å synge med.

Hvis det går bra, kan det også hende at vi vil delta litt som et mini-gudstjenestekor etterhvert.

SØNDAGSKOLEN VÅREN 2011

27. FEBRUAR
Den fortapte sønn
og hl. Sava

13. MARS
Nikodemus snakker med Jesus,
skriftemålet
og hl. Dionysios av Zakynthos

27. MARS
Jesus metter 5000,
Jonas i hvalen
og hl. Serafim av Sarov

10. MARS
Palmesøndag,
hl. Lasarus,
påskeuka

1. MAI
Oppstandelsen,
fortellinger fra påskeuka

22. MAI
Kongesønnens bryllup,
hl. Halvard

5. JUNI
Jesu himmelfart,
den blindfødte
og de helliges vennskap med dyrene

19. JUNI
Jesus går på vannet,
hl. Kristoffer

Det er ingen nedre aldersgrense.

Tidspunkt er rett etter liturgien,
ca 30 min varighet,
1. søndag i måneden.

Første gang var
søndag 6. februar

Velkommen

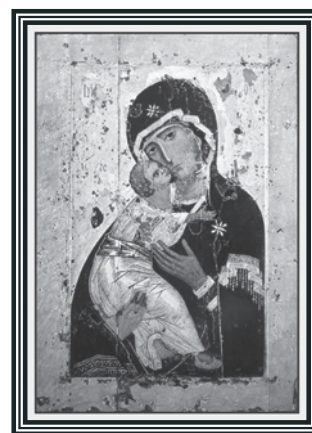
Vennlig hilsen
Mari Lerseth

Det ortodokse kirkeakademi
i Oslo arrangerer
KURS I IKONMALING

i hellige Nikolai
ortodokse kirke
Tvetenveien 13, Helsefyr

ved ikonmaler
NIKOL KONSTANTE
lærer i 10 år på skolen
for bysantinsk
ikonmaling og
bysantinsk mosaikk
i Athen, Hellas

Trinn 1:

Det bysantinske ansiktet
tegning og teknikk

Trinn 2:

Det bysantinske ansiktet
farger og symbolikk

7 kurskvelder
fra 1. mars 2011
hver tirsdag

kl. 18:00 til 21:30

påmelding

innen 22. februar til f. Olav,
f.olav@tele2.no

Pris 1600,- (i tillegg
kommer utgifter til utstyr)

Besøk gjerne kursets
nettside og les mer:
[www.ikonkurs.webs.com/
hlnikolai.htm](http://www.ikonkurs.webs.com/hlnikolai.htm)

Det kreves ikke
tidligere tegneerfaring

DR. THEOL OG PHILOS. PANAGIOTIS TAKIS KIZERIDIS

En gresk venn av hl. Nikolai menighet.

Helt siden 1970-årene har Takis Kizeridis tatt del i gudstjenester i hl. Nikolai kirke i Oslo. Og jeg tror nok hans skikkelse er kjent for mange i vår menighet, mange har sett ham komme og gå, selv om de færreste har visst hvem han er. Han selv har kunnet observere mangt og mye i vår menighet gjennom disse årene, og han har gjort seg sine tanker. Og vi sitter sammen i bakrommet i kirken vår på Tvetenveien og prater om ham og hans tanker om kirken og livet.

Kizeridis er født greker, kommer fra Polinerion i Tessalia, hvor han vokste opp, men han er nå italiensk borger med bred internasjonal bakgrunn og en CV så lang som... Men hva gjør han i Norge og hvordan har det seg at han har fått kontakt med menigheten vår?

Først: Kizeridis' bakgrunn, født i Hellas, oppvokst i Tessalia, ja, men hans familiebakgrunn er enda mer interessant. Han kommer fra en gresk/byzantinsk adelsfamilie. Da korsfarerne okkuperte Konstantinopel på 1200-tallet, flyktet en del av keiserfamilien der nord-østover, og bet seg fast ved Svartehavet, i området som kalles "Pontus" og opprettet et nytt rike med hovedstad i Trebizond. Komnenerdynastiet holdt stillingen der i ca 240 år. Kizeridis-familien forble en ledende familie også etter den tyrkiske overtagelsen av Trebizond. Kizeridis bærer tittelen "Archon", som på norsk enklest kan gjengis som "fyrste" eller "prins". Og det er en arvelig tittel. Også Patriarken i Konstantinopel og i Jerusalem kan utnevne noen til "archon", det er da personlig, og ikke arvelig. Patriarken i Jerusalem, Diodoros, har faktisk utnevnt ham i personlig kapasitet til kommandør (taxiarkis) av ridderordenen for Den hellige grav.

Kizeridis har studert i Roma, i Vatikanet og i Istanbul (Konstantinopel). På det ortodokse teologiske fakultetet på Halki studerte han sammen

Dr. Theol og Philos. Panagiotis Takis Kizeridis på Røros, som han er svært begeistret for.

med de fleste nåværende metropolitene, bl.a. Pavlos i Stockholm og Den økumeniske patriark Bartholomeos av Konstantinopel som han har opprettholdt personlig kontakt med. Foruten sin doktorgrad i teologi innehar Kizeridis også doktorgrader i arkeologi, filosofi og filologi. I 1962 ble han oppnevnt av den økumeniske patriark Athenagoras som ortodoks observatør til Det andre vatikankonsil. Senere har han også vært regelmessig i kontakt med patriarkene Dimitrios og Bartholomeos.

Hvordan havner han så i Oslo? Det skjedde i 1976 da han startet studier ved Riksantikvariatet med riksantikvar Hauglid og prof. Christi. Dette resulterte i to bøker om norske stavkirker, noe som også gav ham en litteraturpris i 1978! På den tiden bodde han på Majorstuen i Oslo, hvor han ble kjent med en gresk dame, Despina Stavridis. Hun var også av byzantinsk familie fra Pontus og var aktiv i menigheten vår. Hun ledet ham til hl. Nikolai kirke som da befant seg på Majorstuen. Der ble han selvfølgelig godt kjent med f. Therafon, som var presten i menigheten vår på den tiden. I årene 1977-79 var Kizeridis italiensk kultur-attaché i Oslo. Senere har han vært direktør for de italienske kulturinstituttene i Paris, Tel Aviv, Strasbourg, Amsterdam, Brussel og Athen.

Under årene i Paris hadde han nær kontakt med vårt teologiske institutt, St. Serge. I Roma var han en periode kulturrådgiver for utenriksministeren. Og i 1993 mottok han den internasjonale kulturprisen "Persefone". Man kan bli svimmel av mindre...

Kontakten med Norge, Oslo og vår menighet utviklet seg på flere vis i løpet av disse årene. På sine tjenestesteder, også i Oslo, har Kizeridis holdt forelesninger, seminarer og undervisning ved lokale universiteter. Han har publisert 28 bøker på italiensk, gresk, tyrkisk og fransk, foruten mange artikler i aviser og fagtidsskrifter. Av de viktigste arbeidene bør vi nevne hans arbeide, personlig godkjent av Athenagoras, med den økumeniske bibelutgaven "La Bibbia Concordata" i 1968 – et unikt samarbeidsprosjekt mellom katolikker, ortodokse, protestanter og jøder. Erfaringene fra Det andre vatikankonsil har han sammenfattet i boken "Dialogen mellom kirkene – katolsk og ortodoks".

Takis Kizeridis har et kjærlighetsforhold til Norge. Han er glad i Oslo og fjorden utenfor. Der har han også en hytte på Nakholmen som han har oppkalt etter en villa i Hellas, "Serenissima". OG – han er svært begeistret for Røros (ikke uventet med hans bakgrunn), men kun om sommeren! I det hele tatt, han har IKKE sans for vinter-Norge.

Hva kan så få en mann med slike kontakter og slik kapasitet til å interessere seg for en så liten og "ubetydelig" menighet som vår? Jo, han sier at han gjennom de etter hvert mange årene han har hatt kontakt med den, har merket seg hvordan den har utviklet seg. Fra en døende russisk immigrantmenighet i 70-årene, til en menighet som tiltrekker seg stadig flere mennesker av vidt forskjellig bakgrunn og nasjonalitet, en menighet som stadig blir yngre i sammensetning. Og han mener det

fortsettelse neste side ►

MENIGHETENS LIV

Dåp:

Simon Johan Svane, sønn av
Tor Vegard og Hanne Louise Svane
Bergen 4. desember

Anastasia Holter, datter av
Nadezda og Øyvind Holter
Stavanger 5. desember

Dåp:

Kristian Aleksandr Karlsen, sønn av
Lars og Zoya Karlsen
Bodø 18. desember

Konversjon:

Tor Vegard Svane,
Bergen 3. desember

Hanne Louise Svane,
Bergen 3. desember

GAVER INNKOMMET TIL KIRKEN

GIVERE TIL HL. NIKOLAI MENIGHET får skattefradrag for gaver til menighetens konto.
Ønsker du skattefradrag på dine gaver må navn, adresse og personnummer oppgis. Man får skattefradrag på gaver fra 500kr til 12000kr i løpet av et året.

O sa construim o biserica noua
si cei care vor dona vor avea dreptul la scutire de impozit pentru banii donati la biserica.
Parohia Sfântul Neculai are dreptul de reducere de impozit pentru cei care doneaza bani in contul bisericii.
Daca doresti sa donezi si sa beneficiezi de reducere de impozit pentru aceasta,
trebuie sa furnizezi exact numele, adresa si numarul personal.
Se beneficiaza pentru scutire de impozit pentru cadourile de la 500 pana la 12000 NOK, in total,
pe parcursul unui an. Donatiile se raporteaza la biroul de impozite, vor fi inregistrate automat pentru fiecare
platitor si in plus se va trimite chitanta catre fieare donator pentru propria contabilizare.

Cont - donatii pentru construirea bisericii: 0532 12 67426

GAVER INNKOMMET PÅ MENIGHETENS KONTO 0532 12 67426 / 2050 03 19357 SIDEN SIST:

GAVER TIL KIRKEBYGG I OSLO

Dag Markeng 3000 OG Svele 1500 Sarita Jankovska 600 Inger Johanne Enger 1500 Kjetil P Jikiun 500
Thor Stange 1200 Liljana Hovstø 900 Milostiva Bentzen 500 NN 800 Thomas Såheim 600
Julia Chaffin 800 Zorica Stojanovic 500 Ionel Radu 500 Jon Wetlesen 3400 K-M Borgstrøm 200
Manjana Kvalheim 500 A Z Morch 1500 Milan Milivojevic 300 Kjetil jikiun 1000 Ionel Radu 500
Belka Korshavn 5100 Elisaveta Stoyanova 200 Nikol Samuelsen 720 Siri Sande 6000 Yuliya Knutsen 300
Maisi Bæckman 6000 Terje Bodin Larsen 5000 Svein Sandvold 300 Fam. Kornev 2000
Michael Khoury 1000 Michael Solomon 100 Ibrahim Hany Anwar 2000 L&T Sleshi 500
Lars & Zoya Karlsen 2000 Hylland Munkelyd 500 Elena Titova 500 Oksana Myronchuk 300
Dusanka Kovasevic 200 Kristin Holm 1000 ARBraathen 100 Zinaida Klepp 600 A Åsen 200

GAVER TIL HL. TRIFON SKITA I HURDAL (ALTER OG STASIDIER) PÅ KONTO 2050 09 11884:
Belka Korshavn 6000 Toska og Eilert Struksnes 2000 Jon Wetlesen 400 Ionel Radu 600 Bjørn Bratbak 600
Martinus Hauglid 1000

Hjertelig takk for alle bidrag!

*fortsettelse fra forrige side

er en god utvikling, som lover godt for fremtiden. Han har ganske enkelt tro på vår menighet, at det er en menighetsmodell som har fremtiden for seg. Da han fikk se vår presentasjon i menighetsbladet av hvordan vi kunne bygge om kirken vår, fattet han interesse for det. Han tok kontakt og formidlet et ønske: Han ville gjerne sikre seg et kommende hvi-

lested hos oss, og sammen med det ville han gi et bidrag på en million kroner til kirkebygget! Begge deler gledet oss selvfølgelig, og menighetsrådet responderte positivt på det. Vi føler oss beæret over dette og samtidig takknemlige for den hjelp han gir oss, både moralsk og økonomisk. Vi kan også betrakte dette som en sterk støtte til den forståelse vi har av hvordan vi bør utvikle vår menighet,

samt et bidrag til vår visjon om dens fremtid.

Vi håper at han vil fortsette å ta del i våre gudstjenester når han er i Oslo, og slik kunne følge med i menighetens videre vekst og utvikling. Vi ønsker ham alt godt videre og Guds rike velsignelse.

f. Johannes

returadresse:

HELLIGE NIKOLAI KIRKE
Tvetenveien 13, 0661 Oslo

B

PREDIKAN

av Metropolit Anthony 12.aug. 1984

OM VÅR SYNDFULLHET.

*I Faderns och Sonens och
den Helige Andes namn.*

Mycket ofta frågar vi oss och varandra något som pinar oss: Hur skall jag handskas med det faktum, att jag är en syndare? Vad kan jag göra? Jag kan inte sluta synda; Kristus ensam är utan synd. Jag kan inte heller, av brist på beslut-samhet, mod eller förmåga verkligen ångra när jag begår en synd, eller min benägenhet i allmänhet att synda. Vad återstår för mig? Jag plågas. Jag kämpar som en drun-knande, och jag ser ingen lösning...

Det finns ett ord som talades en gång av en rysk starets, en av de sista heliga fäderna i Optinaklostret. Han sade till en besökare: *"Ingen kan leva utan synd. Få kan ångra sig så att deras synder tvättas vita som snö, men det finns en sak som vi alla kan göra. När vi varken kan undvika att synda eller riktigt ångra oss, så kan vi ändå bära bördan av synden, bära den tålmodigt, bära den med smärta, bära den utan att göra något för att undvika smärtan och plågan av den, bära den som man skulle bära ett kors; inte Kristi kors, inte det sanna lärjungeskapets kors, men korset hos den rövare, som korsfästes bredvid Honom. Sade inte rövaren till sin kamrat, som hädade Herren: «vi lider för våra brott – han lider oskyldigt»... Och det är till denne, eftersom han har tagit emot bestraffningen, smärtan, plågorna, ja följderna av det onda han gjort, av att vara den han var, som Kristus sade: «Du skall idag vara med mig i paradiset...»"*

*den gode rövare helige Dimas
i paradiset bärande sitt kors*

Jag minns från en av de heligas liv historien om en som hade kommit till honom och sagt att han alltid levtt ett liv som var ont, orent, ovärdigt både Gud och honom själv; sedan hade han gjort bättring, hade tagit avstånd från allt ont han gjort; och ändå var han i samma ondskas våld. Och helgonet sade till honom: *"Det fanns en tid när du slickade i dig all denna smuts med glädje; nu uppfattar du den som smuts och känner med skräck och avsmak att du drun-*

knar i den. Ta detta som belöning för ditt förflutna, och håll ut..."

Detta är något som envar av oss kan göra: att stå ut med konsekvenserna, uthärda förslavningen som är vår, tålmodigt, ödmjukt, med förkrossat sinne; inte likgiltigt, inte med en känsla av att, då vi lämnats över till detta av Gud – varför inte synda? Men att ta det som en läkande varseblivning av vad synd är, vad den gör med oss, av dess fasa. Och om vi tåligt hårdar ut, så kommer en dag då vårt inre avståndstagande från synd bär frukt, och vi ges fria.

Så om vi kan, på alla sätt vi kan, låt oss undvika synd av varje slag, även de synder som förefaller oviktiga, eftersom varje spricka i en damm förr eller senare leder till att denna brister. Om vi kan, låt oss i sanning ångra, d.v.s. vända oss bort från vårt förflutna med en beslut-sam, heroisk handling. Men om vi inte förmår detta, låt oss ödmjukt och tålmodigt bära hela smärtan och alla konsekvenser. Och detta skall en dag räknas oss till godo av Herren, som i ett folkligt "Mose liv", som svar på änglarnas fråga: *"Hur länge skall Du stå ut med deras synder?"* svarade: *"Jag kommer att förskjuta dem, först när deras synders mått överskrider måttet av deras lidanden"*.

Låt oss därför acceptera smärtan som en förlösande sådan, även om vi inte kan erbjuda den som smärta utan fläck.

Amen.

*Övers. från engelska
av f. Bengt Hagström*